

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	20 december 2022	n.v.t.

Onderwerp

Tweede voortgangsrapportage ontwikkelprogramma Gezond en Veilig

Advies

1. Vast te stellen de Tweede voortgangsrapportage ontwikkelprogramma Gezond en Veilig.
2. Vast te stellen de brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten waarmee de tweede voortgangsrapportage ontwikkelprogramma Gezond en Veilig wordt aangeboden.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting behorende bij het voorstel tweede voortgangsrapportage ontwikkelprogramma Gezond en Veilig.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:
-in de publiekssamenvatting in de tweede alinea "biedt" te wijzigen in bieden;
-in de brief m.b.t. "de droom" op te nemen dat hiernaast ook het verkleinen van gezondheidsverschillen aandacht vraagt.

Bijlagen

- GS-brief aan PS - tweede voortgangsrapportage ontwikkelprogramma Gezond en Veilig
- Tweede voortgangsrapportage ontwikkelprogramma Gezond en Veilig

1 Toelichting voor het College

De provincie Zuid Holland heeft de ambitie om met zijn taken bij te dragen aan de gezondheid en veiligheid van inwoners van Zuid Holland. Een groot aantal taken – zoals milieubeleid, beleid op het terrein van verkeersveiligheid en klimaatadaptatie - draagt daar al aan bij. In het kader van het ontwikkelprogramma gezond en veilig verkent de provincie op welke wijze deze bijdrage vergroot kan worden. Provinciale Staten hebben gevraagd om een jaarlijkse voortgangsrapportage van het ontwikkelprogramma. Deze rapportage is de tweede.

De eerste voortgangsrapportage gaf een overzicht van de bestaande taken en activiteiten van de provincie die een bijdrage leverde aan de gezondheid van de Zuidhollandse inwoners en welke kansen er liggen om deze bijdrage te vergroten. Deze kansen zijn geïdentificeerd aan de hand van gesprekken met verschillende partners, waaronder de GGDen, de kennisinstellingen en gemeenten. Met deze partners is vervolgens een droom van een gezond Zuid-Holland geformuleerd. Deze luidt dat we willen toewerken naar een gezonde samenleving (blue zone), waarin de gezonde keuze de makkelijke keuze is. Door een gezondere leefstijl en verdienmodellen gericht op gezondheid leven inwoners langer in goede gezondheid.

Aan de hand van deze droom en de geïdentificeerde kansen zijn projecten gedefinieerd, die inzicht geven in zowel de gezondheidsproblematiek in de betreffende domeinen als in de wijze waarop de provincie meerwaarde kan hebben op het terrein van gezondheid.

Deze tweede voortgangsrapportage doet verslag van de projecten die het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, geeft aan wat de lessen zijn en geeft mogelijke aanknopingspunten voor het vervolg. De voortgangsrapportage leidt (samengevat) tot de volgende conclusies en aanbevelingen:

Er zijn kansen om vanuit provinciale taken bij te dragen aan gezondheid en een gezonde leefomgeving De verantwoordelijkheid voor thema's als de leefomgeving en een concurrerende economie geeft de provincie de gelegenheid om kansen te verzilveren op het terrein van het bevorderen van gezondheid. Dit is een positief frame: kunnen we de leefomgeving en de economie zo inrichten dat deze bijdraagt aan gezondheid (en deze niet schaadt).

Gezondheid voegt het perspectief van de mens toe als essentieel element bij het maken en uitvoeren van provinciaal beleid, sluit aan bij brede welvaart en verhoogt zo de kwaliteit van het handelen van de provincie. Het begrip positieve gezondheid is leidend in het programma. De definitie luidt: het vermogen van mensen om regie te voeren over hun leven in het licht van met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Vraag die centraal staat is wordt of provinciaal beleid hier aan bijdraagt. Daarmee is gezondheid een noodzakelijke aanvulling op de bestaande, provinciale perspectieven, die soms wat verder van de inwoners af staan. Zo zorgt de aandacht voor gezondheid niet alleen voor een gezondere samenleving maar kan het ook de kwaliteit van het handelen van de provincie vergroten.

De gemeenschappelijke droom van een Blue Zone inspireert en concretiseert

Gezondheid is een inspirerend thema om aan te werken omdat iedereen er persoonlijk mee te maken heeft. De droom van de Blue Zone blijkt een makkelijk te begrijpen en inspirerend concept voor mensen op allerlei plekken, zoals in gemeenten, wijken en buurtcentra.

De uitwerking van het doel gezondheid kan alleen samen met de opgaven Gezondheid is een overkoepelend doel, net als bijvoorbeeld duurzaamheid. Het wordt pas concreet bij uitwerking in een opgave. Vanuit provinciaal perspectief is het daarom het meest productief om aan gezondheid en een gezonde leefomgeving te werken vanuit een bestaande opgave.

Aandacht voor de positieve van gezondheid vergroot het draagvlak voor transities De provincie werkt aan verschillende transities, die grote impact kunnen hebben op het dagelijks leven van mensen. Dat kan weerstand oproepen. Positieve gezondheid opent een positief perspectief op de wereld waarin we terechtkomen als de transities slagen, door de vraag te stellen: op welke wijze draagt deze transitie bij aan de levens van inwoners?

Er is behoefte aan (provinciale) netwerken op het terrein van gezondheid De kennis op het terrein van gezondheid is versnipperd. Tegelijkertijd is de opgave rond gezondheid urgent. Professionals, experts en bestuurders geven aan dat zij meerwaarde ervaren door onderlinge gesprekken over een gezonde samenleving en hun rol daarin.

We staan nog maar aan het begin De brede blik op gezondheid lijkt vanzelfsprekend: veel partners hebben positieve gezondheid als ambitie en werken zo aan hetzelfde doel. Tegelijkertijd is deze aandacht relatief recent. Er zijn nog veel vragen te beantwoorden en samenwerkingen op te starten voordat de gezonde keuze de vanzelfsprekende keuze is.

Aanbevelingen

Met het Ontwikkelprogramma Gezond en Veilig is een begin gemaakt met het verankeren van gezondheid in al het provinciale beleid. In alle projecten en lijnen zijn aanknopingspunten voor het vervolg geformuleerd. Om de komende tijd volgende stappen te zetten, doen we de volgende aanbevelingen:

- Maak gezondheid als onderdeel van brede welvaart een centraal onderdeel van de doelen van al het beleid. Zet zo de mens centraal.
- Zet de komende periode volgende stappen met de projecten die in gang zijn gezet, zoals geformuleerd in deze voortgangsrapportage, samen met de partners.
- Kies een aantal nieuwe thema's waarin gezondheid als beleidsdoel wordt uitgewerkt. De opgaven 'natuurinclusief', 'recreatie', het Zuid-Hollands programma landelijk gebied, stad-landverbindingen en toekomstbestendig bouwen, bieden hiervoor goede aanknopingspunten.

Bouw vanuit het ontwikkelprogramma Gezond en Veilig verder aan netwerken met partners. Maak met hen een werk- en investeringsagenda.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 7 - Gezond en veilig Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Geen juridische consequenties

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 20 januari 2021 is de startnotitie "gezond en veilig" in de commissie van Klimaat, Natuur en Milieu besproken. In die vergadering is toegezegd om jaarlijks een voortgangsrapportage van het ontwikkelprogramma Gezond en Veilig naar Provinciale Staten te verzenden. Op 30 november is de eerste voortgangsrapportage in GS besproken. Deze is op 16 februari 2022 in de commissie KNM besproken.

3 Proces

Na vaststelling van de rapportage met de bijbehorende brief is het voorstel deze door te geleiden naar Provinciale Staten.

4 Participatie en rolneming

In het programma werken we in de verschillende activiteiten samen met een breed scala aan externe partijen op alle wijzen die in het participatieschema zijn opgenomen.

5 Communicatiestrategie

Er komt geen separate communicatie over de voortgangsrapportage: er wordt waar nodig op het niveau van projecten en activiteiten gecommuniceerd.